פרזנטציה שיתופית – תוצר לדוגמה – צוות של שני תלמידים - עברית

פרטים אישיים

שם המפמ״ר:	חניתה לרנר
שם איש הקשר:	כתוב כאן את שם איש הקשר, בנוסף למפמ״ר אם יש כזה
תחום הדעת:	ספרות חמ"ד

פרזנטציה שיתופית – תוצר לדוגמה

על פי דרישות המשימה, עליכם **להדגיש (Bold)** את המושגים המופיעים בטקסט המשימה.

בשל מגבלה טכנית, לא ניתן להדגיש את המושגים בתוצר לדוגמה. עם זאת, היעדר ההדגשה בתוצר לדוגמה אינו פוטר אתכם מהדרישה להדגיש את המושגים בעבודה שאתם מגישים.

ועידת בית הספר סדרת הרצאות מרתקות

יהושע , איתן

קישור למצגת מלווה:
https://docs.google.com/presentation/d/1k-YayOYwwApRNb8Ul8kNUSjVmMDwhD7D/edit?usp=sharing&ouid=106689072175862320720&rtpof=true&sd=true

הוסף תגיות + תגית1 תגית2

מימוש עצמי מול גבולות חברתיים במחזה בית בובות מאת הנריק איבסן

ספרות חמ"ד | (9111) | מחזה בית בובות | התשפ"ז

תיאור הנושא/הסוגיה/הדילמה

המחזה "בית בובות" מאת הנריק איבסן מעמיד במרכזו את מורכבות התמודדותו של היחיד השואף למימוש עצמי בתוך מציאות חברתית נוקשה ומתייגת. כפי שרווח בחברה הבורגנית של המאה ה-19, הדמויות פועלות בתוך מדרג חברתי סגור וברור. כפי שמסבירה יעל רנן (1983),

חלוקת התפקידים המגדרית בחברה זו הייתה קשיחה במיוחד: היא דיכאה מן היסוד את עצמאותה של האישה, שללה ממנה מעמד משפטי ועצמאי, והפכה אותה לתלויה לחלוטין ברצונו ובסמכותו של בעלה.
סוגיה מרכזית זו נבחנת לעומק באמצעות שתי הדמויות המרכזיות במחזה והניגוד הדרמטי ביניהן. נורה הלמר מתחילה את דרכה כדמות מצייתת וכבושה, המשתמשת בהסתרה, בריצוי ובמשחק תפקידים כדי להשתלב במרחב הביתי ולרצות את בעלה טורוולד. ואולם, לאורך העלילה מתפתח אצלה קונפליקט פנימי עמוק ומייסר בין ציפיות החברה והתפקיד המסורתי שנכפה עליה לבין מצפונה וזהותה האישית. כפי שמנתחת חיה תדמור (1998), קונפליקט זה מניע אצל נורה תהליך התפכחות הדרגתי אך בלתי נמנע. בסופו של התהליך, נורה מגיעה להבנה פורצת דרך: לפני תפקידיה החברתיים כרעיה וכאם, חובתה הראשונית והבסיסית ביותר היא להיות יצור אנושי עצמאי בעל זהות, חופש בחירה ואחריות אישית.
מנגד, טורוולד הלמר מציג עמדה קוטבית ומנוגדת לחלוטין. הוא מייצג את הגבר השולט, הסמכותי והממסדי, אשר שבוי לחלוטין בתוך תפיסה חברתית נוקשה וקונפורמיסטית. טורוולד משועבד לגמרי למוסכמות הבורגניות ולשאלה המשתקת "מה יגידו" החברה והסביבה. בניגוד לשינוי התפיסתי והנפשי שעוברת נורה, טורוולד נותר כבול למוסכמות, חסר מודעות עצמית ונעדר יכולת לעבור תהליך של התפכחות או שינוי פנימי אמיתי.

היבטים ופרשנות/עמדה/תובנה אישית

היבט ופרשנות/עמדה/תובנה אישית - יהושע

מעמד האישה, מגדר והמרחב הפרטי מול הציבורי

תיאור ההיבט והניתוח: במאה ה-19 החברה הבורגנית הכתיבה נורמות נוקשות שהגבילו את חופש הבחירה של האישה ורתמו אותה למרחב הביתי המסורתי והמוגן. כפי שמנתחת חנה נווה (2002) בספרה 'נוסעות: מגדר וזהות בספרות העברית', היציאה מן המרחב הביתי הסגור אל המרחב הציבורי והתרבותי מעצבת את הזהות המגדרית ומעוררת קונפליקט חריף מול ציפיות החברה. נורה מתחילה את המחזה כשהיא כבולה למרחב הביתי הבורגני המתפקד ככלוב זהב..
הפרשנות והתובנה האישית: התובנה האישית שלי היא שמימוש עצמי אינו יכול להתממש בתוך מרחב ביתי המבוסס על הסתרה, והוא מחייב יציאה אמיצה אל המרחב הציבורי והעצמאי.
הסבר תרומת המושגים והערך לתובנה האישית: הניתוח הספרותי באמצעות מוטיב הבובה בשילוב השיר 'בובה ממוכנת' מאת דליה רביקוביץ (1959), לצד העמקת העיון במושג החוץ-ספרותי מגדר ומרחב פרטי מול ציבורי ובערך חרות האדם, תרמו לגיבוש תובנה זו. המושגים והערך הבהירו לי כי שהייה במרחב ביתי שמדכא את הזהות הופכת את האישה לחפץ סביל, בעוד היציאה אל המרחב הציבורי היא תנאי בלעדי למימוש חרות האדם.

היבט ופרשנות/עמדה/תובנה אישית - איתן

היבטים פסיכולוגיים וסוציולוגיים (קונפורמיזם, התפכחות, אמת וזיוף במערכות יחסים).

תיאור ההיבט והניתוח: הדרמה מציגה את המחיר הנפשי הכבד של חיים בתוך מערכת יחסים המבוססת על זיוף וציפיות סביבתיות. כפי שמסביר אריך פרום (1992) בספרו 'המנוס מחופש', האדם נוטה לוותר על אותנטיותו ולבחור ב'קונפורמיזם של אוטומט' כדי להימנע מבודדות. במקביל, דונלד וודס ויניקוט מנתח (2009) במאמרו 'עצמי אמיתי, עצמי כוזב' את התפתחות העצמי הכוזב המיועד לרצות את הסביבה. נורה מנהלת אורח חיים של עצמי כוזב כדי לרצות את בעלה והחברה, אך ברגע המשבר היא משילה את המסכות ומעדיפה את העצמי האמיתי.
הפרשנות והתובנה האישית: התובנה האישית שלי היא שהתפכחות כואבת והשלת העצמי הכוזב הן תנאי הכרחי לגילוי העצמי האמיתי, גם אם הדבר כרוך במחיר כבד של שבירת מוסכמות.
הסבר תרומת המושגים והערך לתובנה האישית: הניתוח באמצעות מוטיב העמדת הפנים והמושג החוץ-ספרותי קונפורמיזם ונון-קונפורמיזם לצד העיון בערך יושרה ואמת הבהירו לי כי קונפורמיזם אוטומטי מעניק ביטחון מדומה בלבד. רק המעבר לעמדה נון-קונפורמיסטית והדבקות בערך האמת מאפשרים ליחיד להשתחרר מן העצמי הכוזב ולהשיג יושרה פנימית.

מאחורי הקלעים תוכן מפורט ∇

∇ שקף 1

מאחורי הקלעים

עריכת שקף

***מטרת השקף**

הצגת הנושא ומבוא

על מה ידובר בשקף?

הצגת הדילמה המרכזית: המאבק למימוש עצמי של היחיד בתוך גבולות חברתיים נוקשים במחזה 'בית בובות' מאת הנריק איבסן.

מה יופיע בשקף?

תוספות אמנותיות מתוכננות

כותרת: 'מימוש עצמי מול גבולות חברתיים' ותמונת רקע של בית בורגני.	(לא חובה) אם החלטתם לצרף תוספות אומנותיות, ודאו שפירטתם מה הן התוספות המתוכננות לשקפים ולמעברים הרלוונטיים (למשל, אפקטים ויזואליים, הנפשות, מוזיקה, צלילים מיוחדים, וכדומה).

∇ שקף 2

מאחורי הקלעים

עריכת שקף

***מטרת השקף**

*

יהושע

תיאור נורה כאישה כלואה

על מה ידובר בשקף?

ניתוח דמותה של נורה המתחילה כבובה פסיבית ועוברת תהליך דרמטי לקראת הכרה בחובותיה כאישה עצמאית.

מה יופיע בשקף?	**תוספות אמנותיות מתוכננות**
כותרת: 'המרד השקט' ותמונת דמות בובה מתנפצת.	(לא חובה) אם החלטתם לצרף תוספות אומנותיות, ודאו שפירטתם מה הן התוספות המתוכננות לשקפים ולמעברים הרלוונטיים (למשל, אפקטים ויזואליים, הנפשות, מוזיקה, צלילים מיוחדים, וכדומה).

∇ שקף 3

מאחורי הקלעים

עריכת שקף

***מטרת השקף**

יהושע

תיאור המרחב הביתי והחברה הבורגנית

על מה ידובר בשקף?

הסבר על החברה הבורגנית במאה ה-19 לפי יעל רנן (1983), וניתוח מעבר האישה מהמרחב הפרטי הסגור אל המרחב הציבורי לפי חנה נווה (2002).

מה יופיע בשקף?

כותרת: 'המרחב הפרטי מול הציבורי'
ותמונה תקופתית.

תוספות אמנותיות מתוכננות

(לא חובה) אם החלטתם לצרף תוספות אומנותיות, ודאו שפירטתם מה הן התוספות המתוכננות לשקפים ולמעברים הרלוונטיים (למשל, אפקטים ויזואליים, הנפשות, מוזיקה, צלילים מיוחדים, וכדומה).

▽ שקף 4

מאחורי הקלעים

עריכת שקף

***מטרת השקף**

יהושע ואיתן

כבילת שתי הדמויות - נורה וטורוולד

על מה ידובר בשקף?

הצגת הקונפליקט החברתי וכיצד נורה וטורוולד מוצגים כקרבנות של נורמות חברתיות וחלוקה מגדרית נוקשה.

מה יופיע בשקף?

כותרת: 'שני פנים לכליאה' ואיור הממחיש את כבילת הדמויות.

תוספות אמנותיות מתוכננות

(לא חובה) אם החלטתם לצרף תוספות אומנותיות, ודאו שפירטתם מה הן התוספות המתוכננות לשקפים ולמעברים הרלוונטיים (למשל, אפקטים ויזואליים, הנפשות, מוזיקה, צלילים מיוחדים, וכדומה).

▽ שקף 5

מאחורי הקלעים

עריכת שקף

***מטרת השקף**

*

יהושע

הדגמת מוטיב הבובה והשיר 'בובה ממוכנת'

על מה ידובר בשקף?

ניתוח מפורט של מוטיב הבובה והשוואה לשיר 'בובה ממוכנת' מאת דליה רביקוביץ (1959) המבטא אובדן חירות והחפצה.

מה יופיע בשקף?

תוספות אמנותיות מתוכננות

כותרת: 'מוטיב הבובה' והשיר 'בובה ממוכנת' מאת דליה רביקוביץ' וציטוט מתוך השיר.	(לא חובה) אם החלטתם לצרף תוספות אומנותיות, ודאו שפירטתם מה הן התוספות המתוכננות לשקפים ולמעברים הרלוונטיים (למשל, אפקטים ויזואליים, הנפשות, מוזיקה, צלילים מיוחדים, וכדומה).

▽ שקף 6

מאחורי הקלעים

עריכת שקף

***מטרת השקף**

*

העצמי הכוזב מול העצמי האמיתי	איתן

על מה ידובר בשקף?

ניתוח התנהגותה של נורה באמצעות מוטיב העמדת הפנים והפעלת מנגנון העצמי הכוזב לריצוי הסביבה לפי דונלד ויניקוט (2009).

מה יופיע בשקף?	**תוספות אמנותיות מתוכננות**
כותרת: 'עצמי אמיתי מול עצמי כוזב' ואיור של מסכה נופלת.	(לא חובה) אם החלטתם לצרף תוספות אומנותיות, ודאו שפירטתם מה הן התוספות המתוכננות לשקפים ולמעברים הרלוונטיים (למשל, אפקטים ויזואליים, הנפשות, מוזיקה, צלילים מיוחדים, וכדומה).

▽ שקף 7

מאחורי הקלעים

עריכת שקף

***מטרת השקף**

*

איתן

הצגת המושגים קונפורמיזם מול נון-קונפורמיזם

על מה ידובר בשקף?

הסבר על קונפורמיזם של אוטומט מול המחיר הנפשי של נון-קונפורמיזם לפי אריך פרום (1992), ותהליך ההתפכחות של נורה במערכה השלישית.

מה יופיע בשקף?

כותרת: 'המנוס מחופש והמעבר לנון-קונפורמיזם' ותמונת אישה יוצאת מכלוב.

תוספות אמנותיות מתוכננות

(לא חובה) אם החלטתם לצרף תוספות אומנותיות, ודאו שפירטתם מה הן התוספות המתוכננות לשקפים ולמעברים הרלוונטיים (למשל, אפקטים ויזואליים, הנפשות, מוזיקה, צלילים מיוחדים, וכדומה).

▽ שקף 8

מאחורי הקלעים

עריכת שקף

***מטרת השקף**

*

איתן

המושג אנלוגיה ניגודית ותרומתו לנושא	

על מה ידובר בשקף?

הצגת אנלוגיה ניגודית בין נורה לבין כריסטינה לינדה.

מה יופיע בשקף?	תוספות אמנותיות מתוכננות
כותרת: 'אנלוגיה ניגודית: נורה מול כריסטינה לינדה' ודיאגרמת השוואה חזותית בין שתי הדמויות.	(לא חובה) אם החלטתם לצרף תוספות אומנותיות, ודאו שפירטתם מה הן התוספות המתוכננות לשקפים ולמעברים הרלוונטיים (למשל, אפקטים ויזואליים, הנפשות, מוזיקה, צלילים מיוחדים, וכדומה).

▽ שקף 9

מאחורי הקלעים

עריכת שקף

***מטרת השקף**

איתן

משמעות סיום המחזה וערכי האמת והיושרה והחירות	

על מה ידובר בשקף?

דיון במשמעות הסמלית של טריקת הדלת בסיום המחזה כסמל להתנפצות האשליה ולמימוש חרות האדם וערך יושרה ואמת.

מה יופיע בשקף?	תוספות אמנותיות מתוכננות
כותרת: 'טריקת הדלת – יציאה לחרות' ותמונה של דלת נסגרת.	(לא חובה) אם החלטתם לצרף תוספות אומנותיות, ודאו שפירטתם מה הן התוספות

	המתוכננות לשקפים ולמעברים הרלוונטיים (למשל, אפקטים ויזואליים, הנפשות, מוזיקה, צלילים מיוחדים, וכדומה).

▽ שקף 10

מאחורי הקלעים

עריכת שקף

***מטרת השקף**

*

יהושע ואיתן

סיכום ותובנות אישיות	

על מה ידובר בשקף?

	הצגת התובנות האישיות של שני חברי הצוות המדגישות כי חירות, אמת ועצמי אמיתי דורשים יציאה מנוחות קונפורמית ומהעמדת פנים.

מה יופיע בשקף?	**תוספות אמנותיות מתוכננות**
כותרת: 'סיכום: אמת, חירות ומימוש עצמי' וטקסט סיכום מודגש.	(לא חובה) אם החלטתם לצרף תוספות אומנותיות, ודאו שפירטתם מה הן התוספות המתוכננות לשקפים ולמעברים הרלוונטיים (למשל, אפקטים ויזואליים, הנפשות, מוזיקה, צלילים מיוחדים, וכדומה).

▽ שקף 11

מאחורי הקלעים

עריכת שקף

***מטרת השקף**

*

רשמו את שמות התלמידים שידברו בשקף זה

ציינו את הרעיון המרכזי שאתם רוצים להציג בשקף

על מה ידובר בשקף?

כתבו את הטקסט שייאמר בעת הצגת השקף. הטקסט צריך להתייחס לנושא/לסוגיה/לדילמה, לשלב את ההיבטים השונים והפרשנויות/העמדות/התובנות האישיות של כלל חברי הצוות ואת הפרשנות/העמדה/התובנה המוסכמת על כל חברי הצוות. שלבו מושגים ובהתאם לאשכול הנבחר וקשרו למ

מה יופיע בשקף?

התוכן המילולי ו/או התוכן החזותי שיוצג בכל שקף – טקסט/תמונה/סרט/קטע אודיו/בולטים/גרף וכדומה.

תוספות אמנותיות מתוכננות

(לא חובה) אם החלטתם לצרף תוספות אומנותיות, ודאו שפירטתם מה הן התוספות המתוכננות לשקפים ולמעברים הרלוונטיים (למשל, אפקטים ויזואליים, הנפשות, מוזיקה, צלילים מיוחדים, וכדומה).

▽ שקף 12

מאחורי הקלעים

עריכת שקף

***מטרת השקף**

*

רשמו את שמות התלמידים שידברו בשקף זה

ציינו את הרעיון המרכזי שאתם רוצים להציג בשקף

על מה ידובר בשקף?

כתבו את הטקסט שייאמר בעת הצגת השקף. הטקסט צריך להתייחס לנושא/לסוגיה/לדילמה, לשלב את ההיבטים השונים והפרשנויות/העמדות/התובנות האישיות של כלל חברי הצוות ואת הפרשנות/העמדה/התובנה המוסכמת על כל חברי הצוות. שלבו מושגים ובהתאם לאשכול הנבחר וקשרו למ

מה יופיע בשקף?

התוכן המילולי ו/או התוכן החזותי שיוצג בכל שקף – טקסט/תמונה/סרט/קטע אודיו/בולטים/גרף וכדומה.

תוספות אמנותיות מתוכננות

(לא חובה) אם החלטתם לצרף תוספות אומנותיות, ודאו שפירטתם מה הן התוספות המתוכננות לשקפים ולמעברים הרלוונטיים (למשל, אפקטים ויזואליים, הנפשות, מוזיקה, צלילים מיוחדים, וכדומה).

מושגים

מושגים שיתופיים
קונפליקט (מושג ספרותי שיתופי): המאבק המרכזי במחזה בין רצון היחיד למימוש עצמי לבין ציפיות החברה הבורגנית.
אנלוגיה ניגודית (מושג ספרותי שיתופי): ההשוואה בין נורה לבין כריסטינה לינדה. לינדה בוחרת במציאות מעשית ובאחריות למען זולתה, בעוד נורה עוברת מאשליה רומנטית לשחרור מוחלט.
מושגים אישיים – תלמיד א'
מוטיב הבובה (מושג ספרותי אישי): מראה כיצד נורה חיה בחדר משחקים, מעוצבת כילדה-בובה בידי אביה ובעלה.
מגדר ומרחב פרטי מול ציבורי (מושג חוץ-ספרותי אישי): החלוקה בין המרחב הביתי המצמצם לבין המרחב הציבורי המאפשר עצמאות וזהות.
חרות האדם (ערך מנחה אישי): הערך המוביל את הבחירה במימוש עצמי וביציאה למרחב החופשי.
מושגים אישיים – תלמיד ב'
מוטיב העמדת הפנים (מושג ספרותי אישי): הסודות והתחפושות המאפיינים את בית הלמר.
קונפורמיזם ונון-קונפורמיזם (מושג חוץ-ספרותי אישי): הניגוד בין ויתור על חירות לטובת ציפיות החברה לבין בחירה באותנטיות.
יושרה ואמת (ערך מנחה אישי): הערך המניע את השלת העצמי הכוזב לטובת העצמי האמיתי.

מקורות

רנן, יעל, 1983, איבסן- בית הבובות, ספרות המערב – קובץ מסות, תל אביב, הוצאת אור-עם עמ 4 - 10, הערכת מהימנות ורלוונטיות: רמה גבוהה. מסה אקדמית מפורטת המנתחת את מאפייני הכלוב הבורגני באירופה ומעמד האישה במאה ה-19.

תדמור חיה, 1998, בית בובות – ממחזה להצגה, ירושלים, הוצאת צין, הערכת מהימנות ורלוונטיות: רמה גבוהה. מחקר פדגוגי רשמי המנתח את המבנה הדרמטי, הקונפליקט ומוטיב העמדת הפנים במחזה.
,"רביקוביץ דליה, 1959, אהבת תפוח הזהב, תל אביב, מחברות לספרות, השיר "בובה ממוכנת הערכת מהימנות ורלוונטיות: רמה גבוהה. יצירה שירתית קנונית המשמשת כמקור השוואתי לאובדן חירות והפעלת הדמות מבחוץ.
, , , ,.נווה, חנה. (2002). נוסעות: מגדר וזהות בספרות העברית. תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד , הערכת מהימנות ורלוונטיות: רמה גבוהה. ספר מחקרי המנתח את מעבר האישה מהמרחב הביתי המוגן אל המרחב הציבורי והשפעתו על זהותה המגדרית.
פרום, אריך. (1992). המנוס מחופש. תרגום: אלחנן וגלי. תל אביב: הוצאת דביר., , , , , , , הערכת מהימנות ורלוונטיות: רמה גבוהה. חיבור פסיכולוגי-חברתי קלאסי המנתח את הקונפורמיזם של אוטומט מול המחיר של בחירה בעמדה נון-קונפורמיסטית.
ויניקוט, דונלד וודס. (2009). 'עצמי אמיתי, עצמי כוזב'. בתוך: עצמי אמיתי, עצמי כוזב. תרגום: עפרה קובלינר. תל אביב: עם עובד, עמ' 202–213., , , , , הערכת מהימנות ורלוונטיות: רמה גבוהה. מאמר יסוד פסיכואנליטי המבחין בין מנגנון העצמי הכוזב המרצה את הסביבה לבין העצמי האמיתי.
שם המחבר/ים, תאריך הפרסום, שם המקור, מקום הפרסום, מיקום בתוך המקור, הסבר על מהימנות והרלוונטיות המקור
שם המחבר/ים, תאריך הפרסום, שם המקור, מקום הפרסום, מיקום בתוך המקור, הסבר על מהימנות והרלוונטיות המקור
שם המחבר/ים, תאריך הפרסום, שם המקור, מקום הפרסום, מיקום בתוך המקור, הסבר על מהימנות והרלוונטיות המקור